

DELAVSKA POLITIKA

Izida dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
Redništvo in tisk: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska zbornica —
Bovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nepofrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 71.

Sreda, 6. septembra 1933.

Leto VIII.

K novemu občinske- mu zakonu.

Ali moreta biti dva bližnja sorodnika
izvoljena v občinski odbor?

Dobili smo vprašanje, v koliko iz-
ključuje bližnje sorodstvo ali svaštvo
izvolitev v občinski odbor, češ da so
tozadevne določbe novega občinske-
ga zakona nejasne. Stvar stoji tako.
Po § 28, točka 8 zak. o občinah ne
morejo biti odborniki tisti, ki so s
predsednikom občine (županom) ali
člani uprave (občinskimi svetovalci)
v krvnem sorodstvu do vštete čet-
tega kolena ali v svaštvu do všte-
tega drugega kolena. § 70, III. odsta-
vek pa določa, da predsednik in čla-
ni uprave ne smejo biti med seboj
krvni sorodniki do vštete četrtga
kolena ali v svaštvu do vštete dru-
gega kolena. Ako obstoji ali nastopi
tako sorodstvo, odpade oni, ki je nižji
v vrsti na listi. Zakon je na videz v
resnici nejasen in sicer zaradi tega,
ker je prvi stavek citirane določbe §
70 popolnoma odveč in vstvarja sa-
mo zmešnjavo. Zakon je razumeti ta-
ko: Župan in člani občinske uprave
ne smejo biti niti med seboj niti z
nobenim občinskim odbornikom, tudi
če ni član občinske uprave, v takem
sorodstvu ali svaštvu. Zakon pa ne
prepoveduje, da ne bi smela biti dva
občinska odbornika, od katerih ni
nobeden niti župan niti član uprave,
v bližnjem sorodstvu ali svaštvu. So-
rodniki do četrtga kolena so oče in
sin, stari oče in vnuk, dva brata, dva
bratranca, stric in nečak. Svaštvo do
drugega kolena pa obsega zeta in ta-
sta ali pa dva svaka. Po zakonu sta
torej lahko izvoljena v občinski odbor
oče in sin, tast in zet ali pa dva brata
ali dva svaka, vendar nobeden izmed
njih ne sme biti niti župan niti član
uprave, ampak moreta biti oba samo
navadna občinska odbornika. Če bi
pa bila na kandidatno listo postavlje-
na dva taka bližnja sorodnika in sicer
vsaj eden na prva mesta kandidatne
liste, ki so določena za župana in
člana občinske uprave, potem ne ve-
lja za izvoljenega tisti, ki je nižji na
kandidatni listi in stopi na njegovo
mesto njegov naslednik na kandidat-
ni listi. Ako pa nastopi tako svaštvo
še lekom poslovne dobe občinskega
odbora (po naknadni ženitvi), mora
odstopiti tisti, ki je bil izvoljen na
nižjem mestu kandidatne liste.

Hvalevredno pri- znanje.

Zmotno nezaupanje v nacionalni so-
cializem.

»Deutsche Bergwerkszeitung«
(delodajalsko glasilo) piše: »Beseda
socializem je bila, ki je široke kroge
meščanstva, zlasti tudi podjetništva
in intelektualce odvrčala dalje časa,
da so z nezaupanjem motrili Hitlerje-
vo gibanje. . . . Do danes se je že
zdravnaj pokazalo, da je bilo to samo
nesporazumljenje. Več kot nacional-
nosocialistična propaganda so poka-
zala dejanja nove vlade, da je sociali-
zem tretjega cesarstva prav nasprot-
no temu, kar označuje marksizem kot
socializem. . . .«

To je dovolj jasno priznanje, da je
fašizem preporod kapitalizma v še
reakcionarnejšo obliko.

Avstrijska vlada iz- korišča Dunaj.

Avstrijska vlada zahteva 28 odstot-
kov vseh dunajskih dohodkov zase.
Tega ogromnega bremena, ki ima tu-
di politično ozadje, občina ne bo
mogla dolgo prenašati.

Delavci! Nameščenci!

Na prizadevanja svobodnih delavskih in nameščenskih strokovnih organizacij so razpisane

za 7. in 8. oktober 1933 volitve v Delavsko zbornico.

Z velikimi napori smo očuvali avtonomijo Delavskih zbornic. Da se izloči vsak vpliv podjetnikov, da se omogoči
delavcem in nameščencem, da svobodno izvolijo resnične zastopike delavskih interesov, bodo

volitve tajne.

Prepričani smo, da boste cenili te velike uspehe razrednih strokovnih organizacij in da pojete

prav vsi na volišča

ter oddate svoje glasove za kandidate naših strokovnih organizacij, ki so očuvala Delavsko zbornico pred podjet-
niškimi vplivi in komisariji S svojim glsavanjem boste manifestirali za

enotnost delavskega razreda,

in v preizkušnjah razkolov utrjeno solidarnost vsega delavstva pod vodstvom strokovnih organizacij, ki so včla-
njene v

Strokovni komisiji in Mednarodni strokovni zvezi.

Neodpušljivo ponižanje vsega delavskega razreda Slovenije bi pomenilo, če bi izvolili v svoje javno-pravno
predstavništvo, v svoj delavski parlament in delavski urad kandidate tistih organizacij, ki pravijo sicer, da so de-
lavske, a so v resnici le priveski raznih meščanskih strank, v katerih prav nič ne pomenijo.

Pri prvih volitvah v Delavsko zbornico je meščansko dnevno časopisje vseh smeri navalilo na delavce in na-
meščence, skušalo je zaneti razkol med razredno-zavednim delavstvom. . . . ~~zanim, nevedno, demagog in podjet-~~
~~ničnem priškosku je skušalo doseči, da bi bili izvoljeni v Delavsko zbornico~~

~~pa ne zastopajo delavskih interesov~~

Njihove namere se niso posrečile. Gotovo poiskusijo sedaj isto. Ne dajte se
begati, zakaj

tajna volilna pravica,

ki smo jo priborili, Vam daje možnost, da

očistite Delavsko zbornico protidelavskih vplivov

ter izvolite tako močno zastopstvo delavskih razrednih organizacij, da v novi zbornici ne bo mogel nihče ovirati
dela za proletarske interese.

Meščansko časopisje danes triumfira, češ, da je propadel socializem v Nemčiji in da je stotisoče marksistov
zaprtih v koncentracijskih taboriščih. Nasprotniki delavstva in socializma se veselijo, da za italijanskim fašizmom
tudi nemški vihti nagajko po delavskih hrbtih. Zapomnite si to gnusno pisanje našega meščanskega časopisja, ki
nasprotuje ne samo proletarijatu, temveč tudi interesom vsega našega naroda! Vedite pa tudi, da bo baš ta faši-
stična reakcija pospešila preobrazbo človeške družbe v smeri

socializma.

Socializem ni propadel, z najhujšim nasiljem je sicer v Nemčiji in Italiji začasno in navidez zadušeno delavsko
gibanje in svoboda naroda, toda prav to dejstvo pa tudi ustvarja obenem

enotnost delavskega razreda po vsem svetu

in zvezo vseh svobodnih narodov proti fašističnemu nasilju, za svobodo, enakost in bratstvo. Nemški fašizem je že
danes osamljen.

Dolžnost našega delavskega razreda je, da

drži skupaj

v mednarodni protifašistični fronti, da čuva svoje dosedanje postojanke in se tako pripravlja na oživljeno borbo za
svojo sveto stvar. V naši državi fašistična stremjenja še niso dobila tal, od delavskega razreda predvsem je odvi-
sno, da se tudi v bodoče ne uveljavijo.

S tem pa bo doseženo, da tudi v političnem življenju Jugoslavije postane delavstvo faktor, ki bo mogel ugodno
vplivati na nadaljnji razvoj.

Sedanje volitve v Delavsko zbornico so torej važnega, zgodovinskega pomena.

Gre za vse!

Pokažite svojo enotnost, javno manifestirajte solidarnost pretežne večine delavcev in nameščencev v okviru
enotnih razrednih strokovnih organizacij! Če storite tako, vedite, da bo ne le

Delavska zbornica res služila delavskim interesom

temveč, da pridejo tudi

Okrožni uradi za zavarovanje delavcev in Borze dela v samoupravo delavcev;

potem smemo upati, da si priborimo

starostno zavarovanje in pravo brezposelno zavarovanje.

Zmaga razredno zavednega delavstva dne 7. in 8. oktobra naj dokumentira, da se je delavska armada zopet
zbrala in da gremo v nove, boljše čase.

Zato pa: Proč z malčdušjem in pasivnostjo! Vsi na plan! Vsi v fronto za odločilno zmago!
Za svobodo, za pravico, za enakost vseh ljudi!

Strokovna komisija za Slovenijo kot oblastni odbor URSSJ. v Ljubljani
in vse njej priključene organizacije:

Savez Metalnih Radnika Jugoslavije
Splošna delavska strokovna zveza
Jugoslavije

Zveza rudarjev Jugoslavije
Osrednje društvo lesnih delavcev in
sorodnih strok

Zveza živilskih delavcev Jugoslavije
Osrednje društvo oblačilnih delavcev
in sorodnih strok

Savez monopolskih radnika Jugo-
slavije

Zveza strojnikov in kurjačev Jugo-
slavije

Savez Gradjevinarskih (stavbinskih)
radnika Jugoslavije

Savez brivsko-vlasuljarskih radnika
Jugoslavije

Organizacija hotelskih, kavarniških in
gostilniških uslužbencev

Organizacija hišnih poslov Jugoslavije

Savez privatnih nameščencev Jugo-
slavije

Ujedinjeni savez železničarjev Jugo-
slavije

Hitlerska demoralizacija.

Pred enim tednom je imela nemška fašistična stranka svoj kongres v Nürnbergu. Na kongresu je tudi Hitler govoril o svojem programu. Hitler je dobil v Nemčiji vso oblast z zakonom z dne 24. marca 1933. S tem zakonom je bil Hitler pooblaščen, da vlada po svoji mili volji, da sme izvajati svoj teror do skrajnosti. Hitlerjeva vlada izjavlja sicer, da se poboji in grozovite krivice gode nemškemu državljanom proti volji vlade. Ali režim ne kaznuje zločincev. Režim tudi dovoljuje, da vpadajo fašisti celo v Švico, Avstrijo in Čehoslovaško. Vse to izvajajo fašisti. Vlada izdaja celo oklice, da je nedopustno nadlegovati ali celo oškodovati osebe itd. Zločini se pa vrše dalje, kakor bi oblast ne bila kos, da ščiti svoje lastne ukrepe.

Na nürnberškem kongresu je Hitler zopet povdaril svoje stališče s tem, da je rekel, da je treba pobijati sovražnike režima s terorjem, ker so vsa druga sredstva jalova. Iz tega sledi, da bo Hitler, dokler se mu ne upro njegove lastne množice, ki jih je temeljito prevaril s svojim »socialističnim programom«, ter ga morda z nepričakovanim terorjem odstranijo.

Med najvažnejše dogodke spada vsekakor umor profesorja Lessinga na čehoslovaških tleh. Lessing ni bil politik. Iskal je na Čehoslovaškem zavetja, ki ga mu je čehoslovaška republika dala in je s tem prevzela moralno odgovornost za njegovo varnost. Kljub temu ga je umoril zavratni nemški fašizem. Znanstvenik svetovnega slovesa, ki je užival azilno pravico, je postal žrtev pobesnelega nemškega nacionalizma.

Vpadi v Avstrijo, Švico, umor na Čehoslovaškem, pohodi v Belgijo in na poljsko ozemlje; ali niso to čini, ki morajo zanimati mednarodno politiko, in sicer predvsem Društvo narodov. Poštena diplomacija mora poseči v to demoralizujočo politiko nemškega fašizma.

Toda obotavljajo se diplomati. Zakaj?

Mednarodni kapitalizem je vesel nemškega fašizma. Zakaj kljub mirovnim pogodbam, kljub barbarizmu, ki ogroža civilizacijo, mednarodni kapitalizem noče pripustiti nikakršnih ukrepov proti nemškemu divjaštvu. Vsaj nam je znano, da so angleški židji hoteli proglasiti bojkot proti Nemčiji, toda židovski velekapitalisti so bojkot odklonili in konec je bilo gosposarskega bojkota proti Nemčiji. Bojkot se izvaja le toliko, kolikor ga izvaja delavstvo in konsumenti, ki iz gnjeva do nemškega fašizma odklanjajo blago. Bolj ugaja kapitalizmu, če se že Nemci oborožujejo in prehajajo v imperialistično politiko, poživitev vojne industrije, ki donaja kapitalistom velike dobičke, državam in državljanom pa polom in socialno bedo.

Tako dela nemški fašizem na roko domačim kapitalistom in tujim ter demoralizira vse velike probleme o miru, sporazumu med narodi in še najbolj pa vprašanje socialnega položaja delavstva.

Henderson zopet poslanec.

Zmaga angleške delavske stranke.

V okrožju Clay-Cross se je vršila te dni dopolnilna volitev za umrlega poslanca angleške delavske stranke Karla Duncana. Za delavsko stranko je kandidiral predsednik razorožitvene konference Artur Henderkon ter je bil izvoljen z 21.931 glasovi. Desničarski liberalni kandidat je dobil 6293, komunistični 3434 glasov.

Henderson je izjavil po izvolitvi,

Spričo tega resnega položaja, ki grozi z barbarizacijo civilizacije, je najsvetejša dolžnost, da z vsem svojim prepričanjem in ognjem socialistično zavedni narodi prično svojo ofenzivo po naukih marksističnega socializma.

Vajeniški pouk mora biti podnevi in ob delavnikih.

Zadnjič smo poročali, da je združna seja obrtnikov v Celju sklenila uvesti pouk na obrtno-nadaljevalnih šolah ob nedeljah dopoldan s pričetkom ob 7. uri zjutraj. To pa je po obtnem zakonu, kakor smo zadnjič navedli, nedopustno, ker zakon izrecno določa, da morajo mojstri dati vajencem za šolski obisk potrebni čas. Z nedeljskim časom in časom izven delovnih ur pa delodajalci itak ne razpolagajo. Zakona torej ni mogoče drugače razlagati kakor v tem zmislu, da morajo dovoliti vajencem za pouk potrebni čas med delovnim časom.

Ministrstvo k zakonu sicer še ni izdalo potrebnih izvršilnih naredb, toda zakon je v veljavi že od 5. marca 1932 in je torej obvezen tudi za delodajalce.

Banska uprava za Dravsko banovino je izdala glede obrtnega nadaljevalnega šolstva že dne 16. septembra 1932 posebno odredbo, ki je še danes v veljavi, ker pozneje ni izšla nova. Ta odredba se glasi:

»S 5. marcem 1932 je stopil v veljavo novi zakon o obratih. Radi tega se odreja, da se imajo uveljaviti z novim šolskim letom tudi vsi predpisi citiranega zakona zadevajoči strokovno nadaljevalni pouk vajencev in pomočnikov, ki so mlajši od 18 let.

Imetniki obratov so dolžni dajati tem osobju med delovnim časom prost čas, potreben za obiskovanje strokovno-nadaljevalnih šol.

V zmislu § 301 cit. zakona se odreja nadalje, da se ima prirediti šolsko leto na vseh strokovno-nadaljevalnih šolah (občih obrtnih nadaljevalnih, strokovnih obrtnih nadaljevalnih in trgovskih nadaljevalnih) s 1. oktobrom vsakega leta.

Pouk ima trajati do nadaljnjega, kakor je trajal dosedaj na posameznih šolah, to je ne manj kot 7 in ne več kot 10 mesecev.

Pouk se mora na imenovanih šolah vršiti le ob delavnikih od 14. do

18. ure. Vodstvom šole, kjer bi to iz katerih koli razlogov ne bilo izvedljivo, se naroča, da predlože semkaj obenem z otvoritvenim poročilom tudi poročilo z navedbo vzroka(ov), zakaj se pouk na tej šoli ne more vršiti v odrejenem času.

Podrobnejše odredbe o organizaciji, učnem načrtu, strokovni izobrazbi nastavnikov itd. se bodo izdale, čim bo ministrstvo trgovine in industrije predpisalo to z uredbo v zmislu § 302 cit. zakona.

Tako torej določa odredba banske uprave.

Odredba navaja obenem, da naj šole, kjer bi se pouk ne mogel vršiti ob določenem času, sporoče banski upravi vzroke. Ta svobodna (zaradi vzrokov) določitev časa za pouk se pa ne more nanašati na preložitve pouka na večerne ure ali nedelje, marveč le na preložitve med delovnim časom. V tem primeru bi prihajale v poštev krajevne razmere: če od 14. do 18. ure ne bi bilo učnih sob na razpolago, učnih moči, preoddaljenost vajencev, razlogi štednje itd. Tedaj bi se smel vršiti pouk ob drugih urah med delovnim časom. Odredba je upoštevala, da je določba glede pouka med delavnim časom zakonita, čeprav zgledeoma ni navedla razlogov, ki dopuščajo, da se pouk vrši ob drugem času.

V tem pogledu torej ni izjeme in zakonu se bodo morali pokoriti tudi celjski obrtniki, ki imajo najmanj vzrokov in razlogov, da bi v tem pogledu kršili zakon.

Šolske potrebščine

kakor tudi za ročna dela po brezkonkurenčnih cenah.

Luna, Marlbor, Aleksandrova 19

Doma in po svetu.

Rdeča bo kandidatna lista organizacij Strokovne komisije pri volitvah v Delavsko zbornico. Tudi glasovni listki za to listo bodo rdeči.

Izredno zasedanje banovinskega sveta. Dravski banovinski svet je imel v ponedeljek, dne 4. in naslednje dni izredno sejo, na kateri je razpravljalo o združitvi malih občin, o pripravi za občinske volitve v Dravski banovini. To je bila glavna točka dnevnega reda, ki jo je razvil v svojem ekspezeju ban dr. Marušič. Volitve se bodo brščas vršile 15. oktobra.

»Slovenec« in zverine v človeški podobi. »Slovenec« priobčuje v svoji sobotni številki pod naslovom »Tragedija nemškega naroda« in pod naslovom »Zverine v človeški podobi« poročilo iz Nemčije pobeglega centumaškega novinarja. Ta begunec iz Nemčije popisuje svoje doživljanje pri aretaciji itd. slično kakor smo jih objavili mi že nekaj. Vendar pri vsem, ko se zgraža »Slovenec« nad postopanjem Hitlerjevcev, se vendar čudimo, da je tako pozabil na sledeča dejstva: Tem »zverinam v človeški podobi« je centum pri polni zavesti odglasoval polnomoč za vladanje nad nemškim narodom. Te »zverine v človeški podobi« kar naprej blagoslovljajo nemški škofje in jih proglašajo za rešitelje nemškega naroda, njih znak pa obešajo na cerkvene zvonike. S temi »zverinami v človeški podobi« sta sklenila papež oz. Vatikan konkordat, to je pogodbo oz. celo zavezništvo. Ali niso tudi »Slovenec« in njegovi sokrivci tega suženjstva Nemčije?!

Sodna razprava proti 37 komunistov se vrši te dni v Šibeniku. Pozvanih je veliko število prič. Sodba bo izrečena šele 6. septembra.

Društvo narodov bo imelo svojo 76. redno sejo dne 22. septembra in naslednje dni. Obsežni dnevni red ima 26 točk. Pred to sejo pride tudi peticija jugoslovanskih Nemcev zaradi razlastitve nemškega doma v Celju.

Splošno zavarovanje. V ponedeljek je pričel zborovati kongres zdravnikov v Crikvenici. Zagrebški zdravniki so predlagali na tem kongresu, da naj se uvede splošno ljudsko zavarovanje.

Kruh v Splitu. Beli kruh v Splitu velja Din 3.50, v nekaterih pekarnah pa samo Din 3.—.

Obsodba komunistov v Sofiji. V Stari Zagori v Bolgariji je dne 31. m. m. sodišče obsodilo štiri komuniste na smrt, 15 pa na ječo od enega do deset let. Obravnave se vrše proti komunistom v Radomiru in Šumenu (proti 17 in 19 vojaškim in 40 civilnim osebam).

Kancler Dollfuss rešuje čast italijanskega fašizma. Avstrijska soc.

Tone Maček:

Slučaj Kumberger.

France ni bil kdove kak hrust, tudi ne poseben krasavec, ali bil je, kakor se pravi, pripraven fant. Srednjevelik, bolj čokat, črnih las in malo širokega nosu. Zgornja ustnica se mu je za spoznanje začela senčiti z dlačicami. Od hitre hoje je imel usta napol odprta, tako da se je videlo dve vrsti krepkih, zdravih zob. In dasi še mlad, je že imel na rokah nabrekle žile in dlani ko hrastova skorja. Svoje mladosti ni prelenaril. Komaj je shodil, mu je že spletel oče mal košek, da je pomagal nositi gnoj v vinograd. Načel mu je spočetka pol vil, zatem cele vile gnoja, dokler se mu ni hrbet privadil in ni začel nositi pravih košev. In koliko jih je že znosil v svojem mladem življenju: gnoj v vinograd in na njivo, seno s se nožeti, drva z gozda, vse se je moralo doma v Rebri na hrbtu znositi. Zato pa se je France kljub svoji enainvajsetim letom držal nekako prihujeno, pleča je imel v razmerju z ostalim životom malce preveč razvita. Letošnjo pomlad, pri prvem vojaškem naboru, mu je rekel: »Sicer pa ni bilo tako hudo s tem njegovim

4

hrbtom, to se je samo tako zdelo, bil je pač precej močnih pleč in če je oblekel svoj suknjič, je ležal na njemu kakor bi mu bil vlit.

Razvajan France ni bil. S čim pa bi se naj razvadal? Doma so jedli le krompir, zelje in fižol. Kruha niso vedno imeli. Bel kruh so imeli samo za največje praznike. Vino, ki so ga pridelali, so morali prodati, da je bilo za davek, za sol in za drugo. Vinske tropine so navadno še enkrat zmočili, pustili vležati in so jih iztisnili. To pijačo so potem pili, kadar so kopali. In še s to so skoparili. Denar so preštevali samo po desetih, in še te so se težko prisluzile. Postavljati se France ni imel s čim: njegov klobuk je stal samo šestdeset krajčarjev. Na nogah je nosil v petek in svetek škornje, samo s to razliko, da so bili na delavnik blatni in je imel hlačnice zatakne za golenice, ob nedeljah jih je pa očistil in črno namazal ter hlačnice spustil preko golenic.

V družbo je zahajal. Bil je skromen, ni se mogel meriti v postavljanju z drugimi fanti, ni znal tako gladko govoriti in stresati pred dekleti z dovtipi. Zato ga niso nikjer pogrešali. Samo pri delu so ga radi videli. Na dnini, pri kopanju vinogradov, je bil večkrat v družbi razposajenih fantov in muhastih deklet, a vedno je prišlo tako, da je bil odrinjen čisto na kraj vrste, kjer je moral najširši predel prekopati. Ob dnevi, ko so kopali pričakovali likofa, so bili še posebno židane volje, zlasti če gospodar ni skoparil s pijačo. In

zvečer je bilo veselo pri zidanici: gospodinja je z dekle prinesla jerbese z vročimi štruklji, mlinci, prekajenim mesom in pogačo. Gospodar pa je gledal, da vrči niso bili prazni. Potem pa so igrali slepe miši, »rihtarje«, skrivali so prstan in druge take igre. Prav gotovo pa je kdo na skrivaj prinesel harmoniko s seboj in so zaplesali domači valček, polko, šotiš in šajeriš. Proti polnoči so začeli kopači odhajati, paroma, kakor da so se kdo ve kdaj domenili, in še precej časa je odmevalo preko gorje zateglo petje in veselo vriskanje v zvezdno noč, ki so mu odgovarjali psi v dolini.

Pri neki taki priliki se je tudi France opogumil in je, odhajajoč, rekel Čukarjevi Micki, ki je malo zaostala in se ozirala pred zidanico, kakor da nekoga pričakuje:

»Ali greva skupaj? Imava skoro isto pot.« Ves dan je kopala tik poleg njega in dasi ravno nista dosti govorila, le tu in tam kako besedo, vendar ni opazil, da bi se bila tudi kaj več z drugimi fanti pečala. Ko se ji je enkrat snela motika, je ravno njega prosila, da ji jo je zopet nasadil. In to se mu je zelo dobro zdelo. V zahvalo se mu je tako lepo nasmejala. Zvečer na likofu mu je izginila v veseli grudi in ker ni znal plesati, je tudi ni iskal. In zdaj stoji tu in se ozira. Kako je to lepo od nje. Bil je take volje, da bi še enkrat šel prekopat ves vinograd, če bi šla ona z njim.

»No, pa pojdiva. Samo me je strah.«

dem. »Arbeiter-Zeitung« je objavila članek, v katerem je bilo nekaj ostre kritike proti italijanskemu ministru maršalu Balbu. Urednik lista je bil obsojen na 200 šilingov (1800 Din) globe.

Vatikan in Kvirinal, oba se tepeta za Avstrijo. Avstrijski kancler in ministri potujejo jako radi v Rim, da se posvetujejo z Vatikanom in Mussolinijem. V Rim je šel tudi voditelj hajmvera knez Starhemberg. Da pa to prijateljstvo še bolj demonstrirajo, prirede na Dunaju katoliški kongres, na katerega bodo organizirali veliko romanje. Kongresa se bosta udeležila tudi pariški kardinal Verier in beneški kardinal La Fontaine kot papežev legat. Vse to naj služi Dollfusovi diktaturi.

Na avstrijskih univerzah se bodo po novi vladni naredbi stalno nahajale dovolj močne policijske straže, ki bodo zmogle v kali zadušiti vsake nemire in politične demonstracije dijakov.

Z nemških cerkva snemajo papeške križe in jih nadomeščajo s hitlerskimi kljukastimi križi, ki se bodo odslej svetili raz zvonikov. Menda določa tako konkordat, ki ga je Hitler sklenil s papežem.

Pripadnost k semitski rasi opravičuje odpoved službe; tako je odločilo delavsko sodišče v Berlinu na pritožbo nekega židovskega nameščenca, ki mu je bila radi židovskega porekla odpovedana služba.

Pisatelj Henrik Mann, ki mu je fašizem odrekel nemško državljanstvo, se bo pritožil na haško mednarodno sodišče.

Daladier si je ogledal francoske utrdbe ob nemški meji, o katerih se je zelo pohvalno izrazil. So to prava podzemna mesta za mnogo tisoč mož, oskrbljena z vsemi udobnostmi in varnostnimi napravami moderne tehnike in v globini 100 metrov pod zemljo zvezana med seboj z električno razsvetljenimi tuneli, po katerih brze podzemni vlaki. Na površju ni od vseh teh utrdb ničesar videti, razen nizkih, komaj opaznih stolpčev, iz katerih štrle žrela mnogih prikritih topov.

Tudi Belgija utrjuje svojo mejo. Belgijski vojni minister Devere je izjavil novinarjem, da se je zadnji čas posvečalo posebno pažnjo utrdbam pri Lüttichu in Namurju in sploh utrdbam v dolini Maasa, ki so pripravljene in z vsem oskrbljene, tako da se pri slučajnem napadu prebivalstvu v zaledju ne bo treba ničesar bati. Minister je mnenja, da se je že dosedaj storilo v to svrhu kar je bilo največ mogoče, za popolno dovršitev obrambnih načrtov bo pa treba dovoliti še več naknadnih kreditov.

Pakt med Rusijo in Italijo podpisan. Dne 2. septembra sta podpisali Rusija in Italija nenapadalni pakt. Pogodba določa, da se državi druga drugo ne napadeta, nevtralnost, če ena od obeh napade drugo državo, pač pa sme odpovedati pogodbo. Obe državi se dalje odrekata gospodarsko-trgovskim sporom in bojkotu, sodelovanju v politiki in gospodarstvu, ki bi bilo naperjeno eni izmed njih. Pogodba velja pet let in ima enoletni odpovedni rok.

Andora je postala jabolko prepira med Španijo in Francijo. Zasedba male pirenske republike po francoski žandarmeriji je v španskih vladnih krogih izzvala veliko nevoljo, in se smatra ta zasedba v opreki s pogodbo, ki daje tako Franciji, kakor Španiji, pravico nadzorstva nad Andoro. Zahteva se, da morata pri okupaciji biti v enakem številu zastopani Francija in Španija.

Rudarski štrajk v Španiji. V premočnem okrožju Oviedo v Španiji so radi mezdnihi diference rudarji sklenili vstopiti v stavko. Stavka bi obljela 30.000 rudarjev.

Šolski nahrbtniki

kom. 12—, z zunanjim žepom . . . 15— Din.

Luna, Maribor, Aleksandrova 19

Železniškim upokojemcem — fakultativnim članom bol. fonda.

Ko je železničarska bolniška blagajna preko vseh določb naredbe o zavarovanju železničarjev povišala za 100% članski prispevek za bolniško zavarovanje, je dosti prizadetih upokojemcev podpisalo izjavo, da odstojijo od bolniške blagajne. Nekaterim so službene edinice pobrale članske liste. Pri izplačilu pokojnine za september pa se jim je odtegnilo redni prispevek za bolniško zavarovanje ter imajo vsled tega še do konca septembra vse pravice pri bolniški blagajni.

Ravno za Maribor primerno.

Kaj je predlagal dr. Lipold v Ljubljani?

I.

»Slovenec« z dne 5. septembra 1933:

»Zasedanje banovinskega sveta.

K § 4 banovinske uredbe o občinskih volitvah sta zahtevala dr. Režek in dr. Lipold, da mora imeti vsak kandidat spricevalo in potrdilo okrajnega glavarja, da je v nacionalnem oziru brezhiben in potrditev okrajnega glavarstva, da v zadnji službeni dobi občinskega sveta ni bil razrešen, niti ni odstopil kot občinski svetnik.

Ban dr. Marušić pojasnjuje, da § 27 obč. zakona dovolj natančno določa, kateri ljudje so izključeni od kandidature. Taka uredba, kakor jo zahteva dr. Lipold, bi imela videz pretranih policijskih in žandarmerijskih uredb. Mnenje dr. Lipolda je bilo potem res odklonjeno.

Ker je bilo pred tem zasedanjem banovinskega sveta zaupno posvetovanje članov JNS, so nedvomno govorili tudi o tem predlogu dr. Lipolda, ki je vsled tega moral vedeti, da bo njegov predlog odklonjen. Čemu je potem dr. Lipold kljub temu stavil takšen predlog?

II.

Sodnemu spisu okrožnega sodišča v Mariboru Kzp. VI 583-32 proti uradniku Edvardu Sesslerju pa je bila julija t. l. priložena prošnja za pomilostitev, v kateri se nahaja ta-le

»izjava«:

Mi dole podpisani gradjani ovime izjavljamo slijeedeče:

Ljubljana.

Čelovski sodrugi v Ljubljani. V soboto zvečer ob pol 6. uri je prispelo v Ljubljano 39 celovških, večinoma mlajših sodrugov in sodružic z avtom, da si ogledajo zanimivosti Ljubljane. Ljubljanski sodrugi so jih pozdravili v dvorani Delavske zbornice. V nedeljo pa so si gostje ogledali Ljubljano ter našli tudi sicer mnogo lepega razvedrila kot dobrodošli izletniki.

Neznani vlomilci so vlomili v blagajno Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani in odnesli 4667 dinarjev. Slutili so najbrž, da se okrog prvega v mesecu nahajajo v blagajni večje svote, vendar je blagajnik, kakor da bi bil slutil, odnesel 160.000 dinarjev isti dan v podzemski tresor. Isto noč je bilo vlomljeno tudi v občinsko pisarno v Žalcu in odnešeno iz blagajne 1500 dinarjev.

Maribor.

Važno zborovanje članov »Ljubljanskega železničarskega podpornega društva«. Danes, dne 5. septembra 1933 zvečer ob 19. uri v gostilni »Pri belem zajcu«, Meljska cesta, za aktivne uslužbenke postaje Maribor glavni kolodvor.

O zgradbi zasilnih stanovanj v Metelkovi ulici bo razpravljala mestni občinski svet v četrtek, dne 7. septembra ob 18. uri.

Zidarji — čuvajte se nepoštenih polirjev. Neprestano dobivamo pritožbe zidarjev, da jih nepošteni polirji opeharijo za težko prislužno mezdo. To se dogaja na ta način, da prevzemajo polirji, ki običajno ničesar nimajo, cele stavbe in nato na svoj račun najemajo delavce. Polirji dobe stavbo plačano, a delavcem ne izplačajo mezde. Ko potem delavci tirajo denar se žele izkaže, da so bili v službenem razmerju s polirjem, ne pa z lastnikom stavbe. Naše obrtne in stavbene nadzorne oblasti bi morale takim polirjem stopiti na prste in preprečiti, da bi se take nečuvne goljufije dogajale. Zgodi pa se celo, da iz dobičkalnosti celo velika stavbena podjetja oddajajo posamezna dela v akord polirjem, da bi ti priganjali delavcev na ta način izbili stavbeniku večji dobiček. Tudi pri takšnih delih pobabe ves zaslužek polir, denar zapije, delavcem pa ostanejo samo krvavi žulji. Vseled tega svarimo odločno vse stavbene delavce in zidarje, naj se nikdo ne spušta v službena razmerja s po-

Centralna uprava humanitarnih fondov do danes še ni rešila pritožbe upokojemcev proti povišanju članskega prispevka za bolniško zavarovanje ter se čudimo, da centralna uprava, ki je znala čez noč in proti predpisom znižati prispevek, sedaj ne najde časa, da bi rešila tozadevno pritožbo. Na vsak način bo morala centralna uprava prej ali slej razveljaviti odlok o povišanju, ker je neutemeljen in nezakonit, ker zamore povišanje prispevkov skleniti le redna glavna skupščina bol. fonda.

G. Eduard Sessler stanuje več preko 12 godina v Mariboru kao činovnik kod svojih ujaka, poznatog industrijalca g. Rosenberga Josipa. G. Eduard Sessler pokazao se za sve to vreme kao društveno i moralno korektan, a nacionalno kao lojalan i aktivan, te je zaslužio i stekao povjerenje i naklonost svih nacionalnih krugova. Njegov ujak g. Josip Rosenberg poznat je kao jedan od jačih privrednika, i dobavljač vojske, koji je svojim poznatim pridom stekao i priznanje vlasti, a pomagao je svaku humanu, kulturnu, nacionalnu akciju znatnim novčanim sredstvima . . . itd. Svojem podpisom jamčuje niže navedeni istinitost ovih navoda.

Maribor, 31. VII. 1933.

Dr. Ipavc Marko, sreski načelnik; Makar Milan, sreski načelnik; senator dr. Plaj Miroslov; dr. Miler Fero, građanski savjetnik.

(Polmastno smo označili mi — uredništvo).

III.

V razumevanje čitateljem, ki ne poznajo mariborskih razmer, moramo pripomniti le toliko, da v Mariboru prav nikomur ni ničesar znano o nacionalni aktivnosti aktivnosti priporočene in pohvaljene g. Sesslerja. Vse ostalo pa si lahko razlaga čitatelj sam. Podpisanih je še več odličnih reprezentantov oblasti in društva, celo komisar železniške policije.

Irji. V službo Vas mora sprejeti vedno le stavbenik ali lastnik gradnje. Le tedaj Vam je zagotovljena mezda, pa še pri tem bodite previdni. Imamo namreč tudi že stavbenike, ki ne plačujejo delavcem mezd in se na ta način okorišćajo z delom najbednejših. Ne hodite na delo k takšnim brezvestnim stavbenikom. V Mariboru smo imeli že več takih žalostnih slučajev, ko so delavci izgubili na tisoče dinarjev zaslužene mezde. Imena tistih stavbenikov so delavcem itak dobro znan. Ko pa bili stavbeni delavci bolje organizirani, bi se jim takšne krivice ne godile, ker bi dobili v organizaciji pravočasno poduk in zaščito. Zidariji in stavbeni delavci stopajte v razredno strokovno organizacijo. Dandanes Vam je ta bolj potrebna kot kedaj poprej.

Mestni gradbeni red velja tudi za okoliške občine. Ministrstvo za javna dela je izdalo posebno naredbo, ki določa, da velja gradbeni red, predpisan za mesta, tudi za okoliške občine, ki so v neposredni komunikaciji zvezi s mestom, in to iz javno-gradbenih, higijskih, prometnih in estetskih oziror. Ta naredba se nanaša v mariborski okoličnici na občine Krčevina, Košaki, Pobrežje, Tezno, Radvanje in Studence. Odslej se torej v teh občinah ne bo smelo več graditi kakor bi se komu poljubilo, ko so se stavile hišice vseprek, ne oziraje se na prometne razvojne možnosti. Tudi bodo te občine v bodoče morale začeti uvajati kanalizacijo. Kar se navedenega tiče je kazalo Pobrežje, kjer se je po vojni sicer največ gradilo, tudi najslabšo sliko. Mnogo storjenih napak se ne bo dalo več tako hitro odpraviti, vendar je prav, da je bila izdana ta naredba vsaj sedaj. To je najbrž prva etapa k edino pametni priključitvi teh občin k mestu.

Spoj Smetanove ulice z Orožnovo še vedno čaka rešitve, ker banska uprava še ni rešila vloge radi odstranitve hiše v Strossmajerjevi ulici 7, ki je v to svrhu potrebna. Upamo, da se bo zadeva rešila vsaj še pred zimo, ker je zveza Koroskega predmestja z notranjim mestom nujno potrebna.

Izlet športnega kluba »Svobode« na tekmo v Graz se ni mogel vršiti, ker je banska uprava tozadevno prošnjo za skupni vizum, vlozeno pred dvema mesecema, zavrnila dva dni pred izletom.

Saharin sta tihotapila avstrijska železničarja Rudolf Scholger (Zolger) in Josef Ritter. Kontrolni organi so našli v njunih službenih torbah 20 kg saharina. Oddana sta bila sodišču.

V Danjokovih barakah je našla policija na nekem podstrešju veliko zalogo raznega blaga, perila, obleke, preprog, raznih galanterij in aparatov, v skupni vrednosti približno 20.000 dinarjev. Vse to je bilo zadnje tedne pokradeno iz raznih podstrešjih hiš v Trubarjevi in Tyrševi ulici, kjer je prebivalstvo radi stalnih tatvin bilo že zelo vznemirjeno. Policija je dolgo zaman sledila za storilci, dokler ni neki policijski organ videl, da se pred sinomašnimi barakami v Danjokovi ulici prekračujejo lape svilenе odevje, ki v tistem okolišju miso v navadi. Hišna preiskava je potem imela presenetljiv uspeh. Glavni

Šolski žemperji

komad od Din 20— naprej.

Luna, Maribor, Aleksandrova 19

pokretaš te tatiske akcije, čistilec parkov, avstrijski državljani Fritz, je odkritje zavohal in izginil ko kafa, dokler ga ni te dni policijski uradnik g. Pavletič na Aleksandrovi cesti srečal in ga povabil seboj. Fritzov pomočnik pri njegovem dvomljivem poslu je bil nek 14-letni dečko. Ker se za večino ukradenih predmetov ne ve čigavi so, poziva policija okradene stranke, da se javijo.

Razpored zgradarine za leto 1933 je razgrnjen na javni vpogled davčnim zavezancem pri tukajšnji davčni upravi (soba št. 4) v času od dne 7. septembra 1933 do vstetega dne 14. septembra 1933. O ugotovljenih davčnih onovah in odmerjenem davku bodo davčni zavezanci posebe obveščeni s plačilnimi nalogi, proti katerim bodo imeli pravico pritožbe.

Celje.

Pyrota in Bergman. O zadnji grozovit nesreči, ki se je pripetila v pirotehnični tovarni »Pyrota« na Otsrožnem pri Celju in pri kateri so bila uničena človeška življenja, zopet drugi pa dobili težke poškodbe, smo že opetovano pisali. Zahtevali smo najstrožjo preiskavo in objavo rezultata. O sanitarnih razmerah v tekstilni tovarni Bergman smo pa priobčili dopis na Okrožni urad, v katerem so natančni podatki o potrebi nujnih sprememb sanitarnih in varstvenih naprav v tej tovarni. O obeh zadevah je poročal član ravnateljstva Središnjega urada za zavarovanje delavstva s. Svetek na seji tega urada in zahteval, da se izvede najstrožja preiskava. O tem poročilu prinašamo kratek izvešček v namenu, da cela zadeva ne izgine javnosti izpred oči.

S. Svetek je naglasil: »Središnji urad za zavarovanje delavcev« je kot nosilec neizoglednega zavarovanja interesiran na čimboljših varstvenih in sanitarnih napravah po delavnicah in tovarnah. Zato mora njegova inspekcijska služba bdeti, da se nesreče in obolenja preprečijo z modernimi varstvenimi napravami. Če se pa je nesreča že kjerkoli pripetila, je pa dolžnost urada, da uvede sam ali s pomočjo Inspekcije dela nujno in strogo preiskavo, ki mora poiskati krivca in če se je zgodila nesreča vsled pomanjkanja varstvenih naprav ga tudi strogo in eksemplarično kaznovati. Znana sta mi pa dva slučaja, ki ne kažeta, da bi inspekcijska služba ne bila potrebna primerne korekture, vsaj glede hitrega in temeljitega postopka. Prvi slučaj je znana nesreča v tovarni »Pyrota«, pri kateri se mora nujno raziskati, v koliko bi bila nesreča manjša, če bi bila med posameznimi delavskimi in delavci večja razdalja, ko polnijo rakete, da bi se v slučaju eksplozije ene ne vnele še druge. Potem je pa treba tudi dognati, če so varstvene naprave zadostne za tako nevarno delo, kakor je pirotehnika. Od dneva nesreče je poteklo že toliko časa, da bi tozadevna komisija zadevo že lahko preiskala, vendar mi ni znano, da bi se to zgodilo. Opozarjam tudi na veliko razburjenje javnosti, ki globoko sočustvuje z žrtvami in ni dobila do sedaj še nikakega jamstva, da bodo krivci pozvani na odgovornost. Razburjenje je toliko razumljivejše, ko se je v tej tovarni slična nesreča zgodila že pred leti, ki je

Starši, pozor!

Kupujte vse šolske potrebščine za svojo deco v naši trgovini na

Slomškovem trgu št. 6

Ljudska tiskarna Maribor

istotako zahtevala človeško žrtev. Pri tovarni Bergman je pa stvar za preiskavo še enostavnejša, ker je delavec, ki je bil tam uslužben, sam prijavil nedostanke v tovarni. Ni mi znano, če se je ta prijava sploh obravnavala, vendar zahtevam da »Suzor« ukrene vse, da si bo zaslužil ponesen naslov vrhovnega čuvarja delavskega zdravja.

Petletnico SK. Olimpa je ta simpatični in agilni klub praznoval v okviru svojega športnega dneva, ki se je vršil preteklo nedeljo. Obširen program — skoraj preobširen — je pokazal, da goji klub razne športne panoge prav za zadovoljivim, nekatere pa s prav odločilnim uspehom, s katerimi se je izkazala zlasti tekoatletska sekcija pod vodstvom agilnega tov. Koželja. V soboto, na predvečer športnega dne, je organiziral klub štafetni tek skozi mesto in za njim pa izločitveno tekmo klubovih rokoborcev. Nedeljski dopoldan je bil pa izpolnjen z lahkoatletskim tekmovanjem, v katerem je dosegel klub lepe uspehe, med njimi tudi nekaj prvenstev v raznih disciplinah. Lahkoatletska tekmovanja so obsegala: tek na 100, na 200 in na 400 m. Meti krogla, diska, koplja. Skoki v daljavo, višino, ob palici in troskok. Za tem je nastopilo nogometno moštvo, ki je raztegnilo svoje tekme preko vsega popoldneva in v katerih so nastopila vsa klubova moštva: mladinsko, rezervna in prvo moštvo. V nogometnem brzoturnirju za olimpij pokal so sodelovali še prijateljski klubi: SK. Dobrna iz Trbovelj, ki si je priporil s svojo agilno in postrtovalno igro prav lep rezultat in nedeljene simpatije vseh gledalcev, dalje prvak celjskega okrožja SK. Celje, ki je v priznanje pionirskega delovanja »Olimpa« na športnem polju med okoliškimi prebivalstvom, zlasti delavstvom, podaril jubilaru lep spominski kip. Naj pripomnimo pri tej priliki, da je razpisani pokal brzoturnirja osvojil SK. Celje, kar je bilo pač pričakovati. Dalje je sodelaval še SK. Jugoslavija, katerega predstavniki so zlasti pri organizaciji dopoldanskega lahkoatletskega tekmovanja postrtovalno pomagali. Predsednik in ustanovitelj SK. »Olimpa« A. Svetek se je pri izročitvi spominskega kipa sodelavcem lepo zahvalil ter apeliral na nadaljno vzajemno sodelovanje za organizacijo pravega ljudskega športa. Zvečer se je pa vršila velika tekoatletska prireditev, katere se je poleg olimpijskega moštva udeležilo tudi 12 imponentnih atletov SK. Ilirije iz Ljubljane, ki so želi soglasno priznanje za svoj lep in fair nastop. O tej panogi in o splošnih rezultatih prihodnjic. Za enkrat naj le častitamo SK. Olimpu, da je njegova ekipa v tej tekmi tako lepo zadržal, gotovo tehnično nadmočnega konkurenta ter dosegla tudi nekaj pozitivnih zmag. Sicer je pa moštvo SK. Ilirije treba priznati, da ni hlastalo po uspehih, kakor lansko leto »Maratonovci«. Rokoborba je tako plemenit in zlasti za delavske ljudi tako primeren šport, ki povzruha še ni drag in izoblikuje hrabre in plemenite karakterje, da bi ga bilo treba zlasti v vsakem delavskem centru organizirati. O tem prihodnjic.

Trbovlje.

Izlet »Prijatelja prirode«. Na praznik, 8. sept. priredi »Prijatelj prirode« Hrastnik-Trbovlje izlet na Sv. Goro. Odhod s prvim jutranjim vlakom do postaje Sava. Nazaj pojdejo izletniki peš čez Zagorje. Ob tej priliki vabimo sodruge in sodružice iz Zagorja in Litije, da se priključijo temu izletu. — 17. septembra je zadnji večji družinski izlet na Mrzlico. — Družnost!

Hrastnik.

Ker je veliko delavcev, ki prebivajo že preko pet oziroma 10 let v občini Trbovlje in še niso zaprosili za sprejem v občinsko zvezo, naj služi sledeče pojasnilo v ravnanje: § 17 novega obč. zakona določa, da kdor prebiva pet let nepretrgoma v občini, lahko zaprosi za sprejem. O sprejemu odloča občinski odbor. Ako pa kdo stanuje nepretrgoma deset let, je pridobil po zakonu že članstvo te občine.

Vsi letni naročniki „Radiowell“ dobe 14 karatno originalno ameriškansko

zastoni
zlati nalivno pero
ali pa Kürschnerjev ročni leksikon, (900 strani, 32 tabel) ali eno prvovrstno radijsko cev.

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled „Radio well“. Naroča se Administration der „Radiowell“ Wien I, Pestalozziggasse Nr. 6, ki prinaša obširne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.

ne in izgubil v občini v kateri ga je doslej imel. Torej vsak, kdor je že nepretrgoma deset let v občini Trbovlje si je brez izrečnega sprejema že pridobil članstvo te občine. Vsi, kateri stanujete že deset let v občini zahtevajte, da se Vas vpiše kot člana občine. Oni pa, kateri stanujete pet let, morate po zaprositi za sprejem.

Jesenice.

Pevsko društvo »Sava« je praznovalo v soboto in nedeljo, dne 2. in 3. t. m. svojo 25. letnico. To pevsko društvo je bilo svojčas izrazito delavsko pevsko društvo in je svoje dni bilo edino na Jesenicah poleg cerkvenega. Ko so se pa tudi delavska pevstva družila izkristalizirala na svetovna naziranja, je »Sava« ostala »nevtralna«, oz. si osvaja nekako nacionalno osnovo, dasi ima pevce vseh svetovnih, oziroma političnih naziranj. V soboto je imelo bakljado, obilgane podoknice pokrovitelju (županu g. Žabkarju) in kumici prapora (ge. Orožnovi), drugega dne sprejeme na kolodvoru, potem slavnostno zborovanje in razvite prapore. Popoldne ob 3. uri se je vršil na spornem prostoru »Bratstva« pevski koncert, na katerem je nastopilo poleg jubilara še več zborov, za koncertom pa zabava s pesmimi. Koncert je lepo uspel in poleg jubilara ter njegovih »starih hiš« so vzbujali posebno pozornost mladi fantje iz Javornika, znani pod imenom »kmečki sekste«. Njih petje je bilo res ubrano in harmonično. Pri vsem je sodelovala sokolska godba. Pevskemu društvu »Savi«, ki sicer hoče biti samo pevsko društvo, bo treba dobiti linijo, katere se bo držalo in po kateri bo hodilo ravno pot. Sicer človek res ne bo vedel, kaj in kako. Taka linija, ki naj bi se zlasti ozirala na namen društva ob ustanovitvi, bi bila najlepša proslava in najlepši uspeh 25. letnice.

Ugodna prodaja. Sodrugi, ki je prišel v stiske, proda ugodno 14 v polpiatno vezanih spisov Ivana Cankarja (najnovejša izdaja Nove založbe) za Din 700.—. Vse delavske knjižnice in sodruge opozarjamo na to ugodno priliko, zlasti ker so knjige še popolnoma dobro ohranjene. Kdor si knjige nabavi, ne bo kupil le poceni teh klasičnih knjig slovenske književnosti, nego bo podprl tudi zavednega sodruga. Informacije daje Cvetko Kristan na Jesenicah—Fužinah, Delavski dom.

Velefilm iz stare rimske zgodovine »Quo vadis« predvaja na praznik, dne 8. t. m., v soboto dne 9. in v nedeljo, dne 10. t. m. na Jesenicah kino »Radio«. Cene neizpremenjene. Oglejte se svi ta velefilm, napravljen po romanu H. Sienkiewicza »Quo vadis«.

Razno.

Zaprtemu prvaku tirolskih nacionalnih socialistov Hoferju, ki so ga trije hitlerjevci iz Nemčije pri belem dnevu odvedli na drzen način iz zaporov v Innsbrucku in odpeljali proti italijanski meji v avtomobilu, se je kljub temu, da so bile obmejne straže alarmirane in on sam med dirom v avtomobilu obstreljen, posrečilo s spremljevalci preko gorovja doseči italijanska tla, odkoder bo, ko ozdravi, z letalom odletel v München.

Petdesetletnica smrti Turgenjeva, največjega ruskega pisatelja romantične dobe in velikega humanista, je praznoval kulturni svet 3. septembra. V slovenščino imamo od njegovih del preveden samo roman »Dim« in več manjših novel in črtic, raztresenih po raznih revijah, medtem ko je Hrvatska matica svoj čas izdala vsa njegova dela.

Judovski parlament zboruje.

Trzavice na sionističnem kongresu v Pragi.

Tudi židovsko gibanje preživlja podobno politično in kulturno krizo, kakor se opaža danes po vsem svetu. Boj med dvema svetovnima nazoroma: svobodoljubno - demokratskim in reakcionarno - autoritarnim. V sionistični židovski svetovni zvezi so včlanjene vse židovske organizacije, ki se priznavajo k židovstvu v splošnem, tako predstavniki židovskega

Nalagajte

svoje prihranke
v štajerski hranilnici in
posojilnici v Mariboru,
Slomškov trg št. 6.

Knjige „Cankarjeve družbe“

V oktobru mesecu izidejo za leto 1933-34 4 krasne in nadvse zanimive knjige te družbe, in sicer:

1. KOLEDAR »CANKARJEVE DRUŽBE« za leto 1934, ki bo zelo lepo ilustriran in poln zanimivih razprav, povesti in spisov.
2. Ivan Molek: »VELIKO MRAVLJIŠČE«. Roman, poln dogodivščin slovenskega izseljenca, nekako nadaljevanje romana istega pisatelja, ki ga je izdala »Cankarjeva družba« lani.
3. Ivan Vuk: »ZGODBE PONIZANIH«. Povesti in črtice iz delavskega življenja, kjer bo vsak našel kos samega sebe.
4. Sigmund: »NAŠ SVETOVNI NAZOR«. Teorija in razvoj dialektičnega materializma. Dragocena knjiga za vsakega mislečega, po izobrazbi in osvoboditvi strmečega delavca in delavke.

Pripomba: Mesto Zloženkovi satir in humoresk, ki so bile prvotno namenjene kot tretja knjiga letošnje izdaje knjig »Cankarjeve družbe«, bo izšla knjiga Ivana Vuka »Zgodbe ponižanih«. Knjiga je zelo lepa, da jo bo vsak član z veseljem in z zadoščenjem čital.

Zato, kdor še ni član, naj pošlje takoj članarino 20 Din. Položnica se dobi pri vsaki pošti. Na njo naj zapiše št. 13703 »Cankarjeva družba«, Ljubljana in odpošlje tako 20 Din. Ali pa v znakmah na naslov »Cankarjeva družba«, Ljubljana, Poštni predal 290, ter svoj točen naslov. — In v oktobru dobite 4 lepe knjige, od katerih bo že vsaka posamezna vredna 20 Din.

III. Češkoslovaška Delavska Olimpijada v Pragi 1934.

Program Olimpijade.

Poročali smo, da pripravljajo za III. Delavsko Olimpijado češkoslovaških sodrugov, ki se bo vršila od 5. do 8. julija 1934 v Pragi, nastop velikanse delavske armade, okrog 35.000 telovadecih. Iz celega sveta dobivajo prijave za obisk te veličastne revije delavske moči.

Gotovo Vas bo torej zanimalo, kakšen program imajo za to Olimpijado?

Telovadni program je skrajno pester: skupen nastop vseh društev, tudi starejših telovadcev »drugača poziva«, poseben nastop posameznih krajev, telovadna akademija. Nastop skautskih udruženj, velikanski skautski tabor. Tekme v oročni telovadbi, mednarodne tekme v lahki atletiki, tekme v težki atletiki, tekme v raznih igrah, tekme v vodnem športu, kolesarstvo, v zimskih športih itd.

Zimske tekme se bodo vršile kot uvod v Olimpijado prireditev naraščajo, šahovski turnir za prvenstvo Zveze DTJČ, olimpijsko lutkarsko tekmo in razstavo, razstavo kulturnega dela Zveze, festival (skupen nastop) delavskih pevskih društev, kongres delavskih gledaliških diletantov in drugo.

Za izventelovadni program pripravljajo k Olimpijadi prireditev naraščajo, šahovski turnir za prvenstvo Zveze DTJČ, olimpijsko lutkarsko tekmo in razstavo, razstavo kulturnega dela Zveze, festival (skupen nastop) delavskih pevskih društev, kongres delavskih gledaliških diletantov in drugo.

kapitala, duhovništva in meščanstva, kakor liberalci, socialisti in še radikalnejši levičarji. Sionistični kongresi so parlament židovskega naroda, razkropljenega po vsem svetu in kakor v vseh drugih parlamentih, tako se tudi v tem parlamentu kažejo velika politična in razredna nasprotja med delegati različnih struj, organizacij in slojev. Položaj židovske rase v splošni človeški družbi je povzročil, da so bili radikalni elementi v »Poale Sionu« dostikrat v večini, ali so vsaj precej močno zastopani. Kasta staromeščanskih tradicionalcev in duhovščine bi se rada te neljube kontrole otresla in skuša za to zlasti pridobiti mladino, sicer dosedaj še s slabimi uspehi. Tudi te kroge mami uspeh fašizma in hitlerizma. Revidirali bi radi svoje nekdanje revolucionarne programe, zato jih ostale stranke imenujejo revizioniste. Ena najmočnejših

levičarskih strank, ki se protivi revizionizmu, je židovska socialistična delavska stranka. Na kongresu v Pragi so revizionisti s svojo sijajno retoriko skušali obvladati položaj in potegniti vodstvo nase. Mladinski auditorij je bil radi take taktike že zelo vznemirjen. Naenkrat je kakor bomba udarila v kongres vest iz Palestine, da je bil v sodni dvorani v Tel Avivu po nekem pristašu reakcionarnega revizionizma umorjen socialista Arlosorov, ki bi se moral zagovarjati radi radikalno - politične propagande. To je situacijo na kongresu hipoma spremenilo: Levičarji so pozvali v Prago svojega predstavnika Weizmanna, kateremu hočejo priboriti predsedstvo. Razpoloženje kongresa je tako, da se mora računati z izključitvijo revizionistov iz zveze. Nadaljni potek kongresa bo pokazal, kako se bodo stvari razvile.

RAZGLAS O LICITACIJI.

MESTNO NAČELSTVO V MARIBORU razpisuje za **popravilo carinskih skladišč v Mariboru**

I. JAVNO PISMENO PONUDBENO LICITACIJO

ter za **dobavo in montažo dvigala in črpalke** za carinsko pošto v Mariboru

II. JAVNO PISMENO PONUDBENO LICITACIJO,

obe na dan 21. septembra 1933 ob 11. uri dopoldne

v sobi št. 5 mestnega gradbenega urada v Mariboru. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravni stroškov dobivajo med uradnimi urami istotam, soba št. 3.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsote uradnega proračuna, ki znaša:

1. za popravilo carinskih skladišč Din 60.570.—
2. za dobavo in montažo dvigala Din 87.000.—
3. za dobavo in montažo črpalke Din 5.500.—

Za vsako izmed dobav je predložiti posebno ponudbo v posebni kuverti.

Ponudbe je kolekovati po § 9 zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o taksah z dne 25. marca 1932, Službene Novine br. 70 - XXIX z dne 26. marca 1932.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v „Službenih Novinah“ in na razglasni deski mestnega načelstva mariborskega.

Mestno načelstvo mariborsko.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. - Telefon št. 2324.